

کنکاش

از افول تعهد ازدواج تا رشد همباشی

بررسی میراث فردگرایی لیبرال در تشکیل خانواده آمریکایی

فردگرایی لیبرال و اصالت بخشی بر فرد و خواسته‌های فردی به عنوان یکی از پیامدهای طبیعی انسان‌گرایی (Humanism) در روند شکل‌گیری مدرنیته از جریان رنسانس، اصلاحات، تضعیف کلیسا یا مذهب سنتی و انقلاب صنعتی تا رشد سرمایه‌داری و خاصه روشنگری و شکل‌گیری جامعه مدرن، به مرور تغییرات و تحولات جدی فرهنگی - اجتماعی را در جوامع غربی رقم زده که تبلور آن در جامعه آمریکایی، به ویژه پس از انقلاب جنسی مشهود است؛ تفکری که با پذیرش محوریت غریزه، امیال انسانی، تقدم بخشی به خواسته‌های فردی و نفی هرگونه مرجع حقوقی و اخلاقی ورای تمایلات، در کنار سایر تغییرات فرهنگی - اجتماعی به طور خاص، ساختار و کیفیت نهاد خانواده را از خود متأثر نموده است. همچنین، انقطاع از ارزش‌ها و هنجارهای اصیل برآمده از پیوندهای دینی و خانوادگی و تکیه بر معیارهای ارزش‌گذاری فردی و دنبال کردن

ارزش‌های خصوصی، زمینه بروز رفتارهای خارج از چارچوب‌های مرسوم و سنتی را در جامعه فراهم می‌آورد. به گونه‌ای که در نهایت، هیچ ملاک و معیار محکمی در قضاوت و محدود کردن فعل او جز حقوق طبیعی و قراردادهای اجتماعی، وجود نخواهد داشت.

تغییر الگوی تشکیل خانواده در جامعه آمریکایی

تغییر الگوی تشکیل خانواده در جامعه آمریکایی، به ویژه از دهه ۱۹۶۰ به بعد، یکی از تغییراتی است که می‌توان آن را در منظومه دلالت‌های هستی‌شناسی فردگرا بر سبک زندگی آمریکایی - که در حال تبدیل به نسخه‌های جهانی است - در نظر گرفت. این تغییر، به طور مشخص در رویگردانی از الگوی سنتی و متعهدانه ازدواج به الگوی فردگرایانه همباشی است. با کاهش نرخ ازدواج، سهم بزرگسالان آمریکایی - که تاکنون با یک شریک، آن هم به صورت

ازدواج نکرده زندگی می‌کنند - افزایش یافته است. بر اساس این تغییرات، اغلب آمریکایی‌ها زندگی به صورت همباشی را حتی برای آن‌هایی که اصلاً تصمیم به ازدواج ندارند، امری مقبول و مورد پذیرش می‌دانند.^۱ تغییر نرخ همباشی و ازدواج، نگرانی‌ها را در مورد آنچه با عنوان «عقب‌نشینی از ازدواج» یا «نهادینه‌سازی» ازدواج بیان می‌شود، برانگیخته است. در حال حاضر، ازدواج جایگاه بسیار کمتری در جامعه آمریکا دارد و همباشی بدون ازدواج، به طور گسترده‌تری (حتی به عنوان امری بهنجار) از ابتدای نوجوانی و جوانی، پذیرفته شده است.^۲

از سال ۱۹۹۵، نرخ همباشی در تمامی گروه‌های سنی افزایش داشته

1. Graf, Nikki (2019), Key findings on marriage and cohabitation in the U.S. <https://www.pewresearch.org/fact-tank/2019/11/06/key-findings-on-marriage-and-cohabitation-in-the-u-s/>

2. Lichter, Daniel T. (2020), Cohabitation and Marriage: Complexity and Diversity in Union-Formation Patterns, *Journal of marriage and family*, Volume 82, Issue 1, pp35-61. <https://doi.org/10.1111/jomf.12617>

۶۳ سال، ۶۳ درصد افراد، چنین باوری دارند. (نمودار ۲)

پیامدهای همباشی در وضعیت زندگی زناشویی

با توصیفات صورت گرفته از وضعیت روبه رشد همباشی در جامعه آمریکا، باید دید که آیا این میراث فردگرایی توانسته کیفیت بهتری از خانواده آمریکایی را شکل دهد یا آیا اساساً همباشی در مقایسه با ازدواج، به بهبود زندگی زناشویی کمک کرده است؟ این مقایسه می تواند در چند محور با استناد به آمارهای موجود صورت بگیرد:

وضعیت رضایت زناشویی:

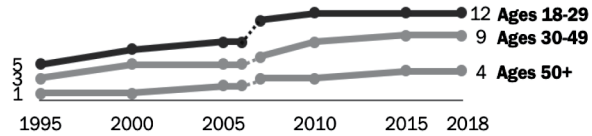
به طور کلی متأهلین از روابط خود راضی تر هستند و نگاه مثبت تری به کیفیت این روابط دارند؛ ۵۸ درصد از متأهلین در برابر ۴۱ درصد همباشان، این روابط را خیلی خوب ارزیابی کرده و از آن رضایت دارند. (نمودار ۳)

همچنین آن ها سطح بالاتری از رضایت را از جنبه های خاص و مختلف روابط خود بیان می کنند؛ از جمله نحوه تقسیم کار خانگی میان آن ها و همسرشان، چگونگی برقراری توازن همسر در کار و زندگی شخصی، کیفیت برقراری ارتباط ایشان با همسر خود، روابط جنسی و رویکرد همسرشان برای فرزند پروری.^۲ (نمودار ۴)

2. <https://www.pewsocialtrends.org/2019/11/06/how-married-and-cohabiting-adults-see-their-relationships/>

Cohabitation rates have plateaued over past decade

% of adults who are cohabiting, by age group

Note: In 2007, the Current Population Survey added a new cohabitation question. Estimates from 2007 to 2018 are based on this measure.

Source: Pew Research Center analysis of 1995-2018 Current Population Survey, Annual Social and Economic Supplement (IPUMS).

"Marriage and Cohabitation in the U.S."

PEW RESEARCH CENTER

نمودار ۱

کرده بودند. اغلب بزرگ سالانی هم که همباشی داشته اند، صرفاً با یک شریک زندگی کرده اند که ۳۸ درصد از آن ها، ۲ شریک یا بیشتر در دوره زندگی خود داشته اند. با تغییر و تحولات فرهنگی صورت گرفته در جامعه آمریکایی و طبق آمار، بیشتر آمریکایی ها (۶۹ درصد) همباشی را حتی اگر زوج تصمیم ازدواج نداشته باشند، مقبول و مورد پذیرش می دانند؛ اما ۱۶ درصد معتقدند که همباشی وقتی مورد پذیرش است که دو طرف، تصمیم به ازدواج داشته باشند و ۱۴ درصد نیز می گویند، اصلاً پذیرفتنی نیست که یک زوج به صورت ازدواج نکرده، با هم زندگی کنند؛ البته پذیرش این امر در جوانان بیشتر است. ۷۸ درصد جوانان زیر ۳۰ سال می گویند که همباشی در صورت عدم تصمیم به ازدواج از سوی زوجین، مقبول است، در حالی که در گروه سنی ۳۰ تا ۴۹ سال، ۷۱ درصد، ۵۰ تا ۶۴ سال، ۶۵ درصد و سنین بالاتر از

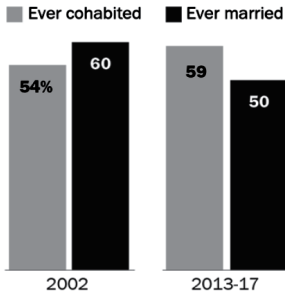
است؛ در حال حاضر نیز حدود ۱۲ درصد از جوانان زیر ۳۰ سال (در مقایسه با ۵ درصد در سال ۱۹۹۵)، ۹ درصد از بزرگ سالان ۳۰ الی ۴۹ سال و ۴ درصد از بزرگ سالان ۵۰ سال و بالاتر، به صورت همباشی زندگی می کنند.^۱ (نمودار ۱)

طبق تحلیل مرکز تحقیقات پیو بر پیمایش ملی رشد خانواده، سهم بزرگی از بزرگ سالان جامعه آمریکایی در نسبت با ازدواج، هم باشی داشته و آن را در زندگی خود تجربه کرده اند؛ ۵۹ درصد از بزرگ سالان سنین ۱۸ الی ۴۴، در برهه ای از زندگی خود با یک شریک به صورت ازدواج نکرده زندگی کرده اند، در حالی که ۵۰ درصد از آن ها ازدواج کرده اند. نقطه مقابل در سال ۲۰۰۲ است که ۵۴ درصد از بزرگ سالان در این گروه سنی، همباشی داشته و ۶۰ درصد، ازدواج

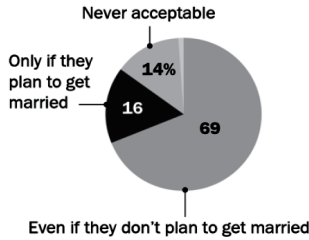
1. Juliana Menasce Horowitz, Nikki Graf and Gretchen Livingston (2019), The landscape of marriage and cohabitation in the U.S. <https://www.pewsocialtrends.org/2019/11/06/the-landscape-of-marriage-and-cohabitation-in-the-u-s/>

Amid changes in marriage and cohabitation, wide acceptance of cohabitation, even as many Americans see societal benefits in marriage

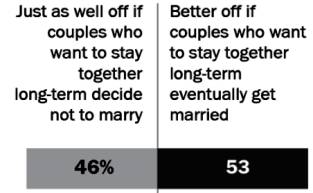
% of adults ages 18 to 44 who have ...

% of adults saying it is acceptable for an unmarried couple to live together ...

% of adults saying society is ...

Source: Pew Research Center analysis of 2002 and 2013-2017 National Survey of Family Growth; Survey of U.S. adults conducted June 25-July 8, 2019.

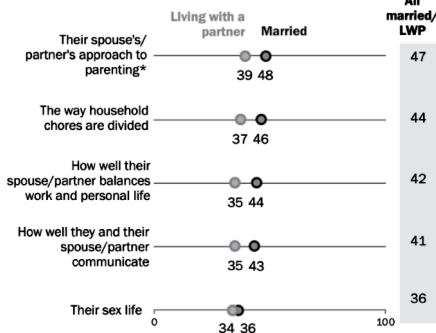
"Marriage and Cohabitation in the U.S."

نمودار ۲

PEW RESEARCH CENTER

Married adults are generally more satisfied with various aspects of their relationship

% of adults who are married or living with a partner saying they are very satisfied with each of the following

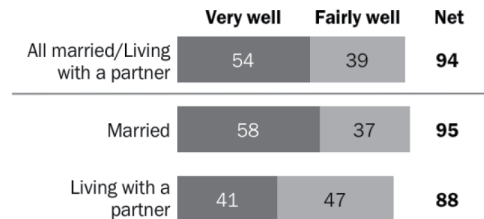
* Based on those with children younger than 18 in the household. Source: Survey of U.S. adults conducted June 25-July 8, 2019. "Marriage and Cohabitation in the U.S."

نمودار ۴

PEW RESEARCH CENTER

Married adults have a more positive view of how things are going in their relationship

% of adults who are married or living with a partner saying things in their marriage/relationship are going ...

Source: Survey of U.S. adults conducted June 25-July 8, 2019. "Marriage and Cohabitation in the U.S."

نمودار ۳

PEW RESEARCH CENTER

سطح اعتماد در شاخص‌های مختلف خود، میان همبانشان کمتر است. (نمودار ۵)

نزدیکی و علاقه به همسر:

همچنین، مطالعات نشان داده که نزدیکی و علاقه به همسر در میان افراد

یا شریک زندگی خود اعتماد دارند؛ این‌که به آن‌ها وفادار باشند، به نفع آن‌ها عمل کنند، همیشه حقیقت را به آن‌ها بگویند (صدقت) و با مسئولیت، درآمد و پول را استفاده و مدیریت نمایند. حال آن‌که این

وضعیت اعتماد به همسر:

بر اساس اطلاعات به دست آمده از پیمایش مرکز تحقیقات پیو، متأهلین عموماً بیشتر از همبانشان به همسر خود اعتماد دارند؛ حداقل دوسوم از کسانی که ازدواج کرده‌اند، به همسر

Among those who are married, about eight-in-ten say their spouse is the person they feel closest to

% of adults who are married or living with a partner saying ___ is the person they feel closest to

Note: Respondents were asked to think about the adults in their life. "Another family member" and "someone else" response categories not shown. Respondents who didn't offer an answer not shown.

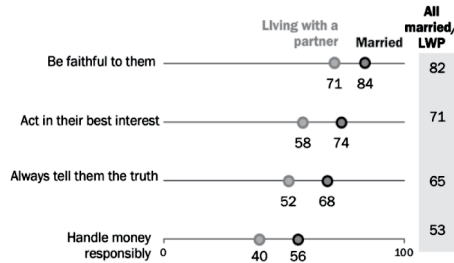
Source: Survey of U.S. adults conducted June 25-July 8, 2019. "Marriage and Cohabitation in the U.S."

PEW RESEARCH CENTER

نمودار ۶

At least two-thirds of those who are married have a great deal of trust in their spouse to be faithful, act in their best interest and always tell them the truth

% of adults who are married or living with a partner saying they trust their spouse or partner a great deal to ...

Source: Survey of U.S. adults conducted June 25-July 8, 2019. "Marriage and Cohabitation in the U.S."

PEW RESEARCH CENTER

نمودار ۵

ازدواج به همباشی، نه تنها پیشرفت اخلاقی، انسانی و استحکام نهاد خانواده را رقم نزده، بلکه موجبات تضعیف کارکردهای نهاد خانواده را فراهم آورده است و می‌توان گفت که همچنان، کیفیت روابط زناشویی و عمق و پایداری آن در الگوی ازدواج حتی در جامعه آمریکایی، بیشتر از همباشی است. گسترش همباشی و برجسته شدن این الگو در تشکیل خانواده آمریکایی، هر چند مطابق خواست، ذائقه و میل فردی است اما در بلندمدت، سطح پایداری و جنبه حمایتی (چه از حیث عاطفی و معنوی و چه از حیث مالی) خانواده آمریکایی را دچار چالش‌های جدی نموده و به نوبه خود، انسجام اجتماعی جامعه آمریکایی را تهدید می‌کند.

همباشان با فرزند مشترک از لحاظ بیولوژیکی زندگی می‌کنند و ۱۹ درصد نیز، فرزندان نشان از رابطه‌های دیگر است! همچنین باید توجه داشت که در همباشی، ارتباط هر طرف با بچه‌هایی که طرف مقابل از زندگی قبلی خود می‌آورد نیز تعریف درستی ندارد؛ زیرا طبیعی است که حق یا مسئولیت قانونی در مقابل فرزندان طرف مقابل خود ندارند و این ابهام، سرمایه‌گذاری در چنین رابطه‌ای را به ویژه در بلندمدت، برای هر دو طرف سخت و دشوار می‌سازد.

تضعیف نهاد خانواده در آمریکا با رواج همباشی

از اطلاعات و پژوهش‌های موجود می‌توان این‌گونه برداشت کرد که تغییر تدریجی الگوی تشکیل خانواده از

ازدواج کرده بیشتر است. نزدیک به ۸۰ درصد افراد ازدواج کرده (۸ نفر از هر ۱۰ نفر به‌طور میانگین)، اذعان کرده‌اند که همسرشان نزدیک‌ترین فرد در زندگی آن‌ها است؛ اما این نزدیکی و علاقه در میان همباشان، به مراتب کمتر است (حدود ۵۵ درصد). (نمودار ۶)

وضعیت فرزندآوری و فرزندپروری: طبق آمار، ۷۷ درصد از بزرگسالانی که ازدواج کرده‌اند، حداقل یک فرزند ۱۸ یا کوچک‌تر در خانه دارند، در حالی که این سهم در میان همباشان، حدود ۵۴ درصد است. از سوی دیگر احتمال زندگی متأهلین با بچه‌هایی که از لحاظ بیولوژیکی با همسر خود در آن شریک هستند، دو برابر بیشتر از همباشان است؛ به‌گونه‌ای که ۷۰ درصد از بزرگسالان ازدواج کرده، در چارچوب این نوع از خانواده زندگی می‌کنند. این در حالی است که ۳۵ درصد از

1. Juliana Menasce Horowitz, Nikki Graf and Gretchen Livingston (2019), The landscape of marriage and cohabitation in the U.S. <https://www.pewsocialtrends.org/2019/11/06/the-landscape-of-marriage-and-cohabitation-in-the-u-s/>